

ВИВЧЕННЯ ГЕНЕТИЧНИХ МАРКЕРІВ ЗАПАЛЕННЯ ПРИДАТКІВ У ДІВЧАТ ПУБЕРТАТНОГО ВІКУ

¹⁾ Сидорчук Л. П., ³⁾ Гуменна К. Ю., ²⁾ Андрієць О. А., ²⁾ Боднарюк О. І.

¹⁾ Буковинський державний медичний університет, кафедра сімейної медицини,

²⁾ кафедра акушерства і гінекології з курсом дитячої та підліткової гінекології;

³⁾ Міська комунальна медична установа "Клінічний пологовий будинок № 2, м Чернівці

Актуальність. Запальні захворювання тазових органів у дівчат-підлітків є однією з важливих проблем акушерства-гінекології. Серед них сальпінгофорити посідають одне з перших місць. Комплекс причин появи запалення придатків у підлітковому віці включає як специфічні (інфекційні), так і неспецифічні чинники, у т.ч. генетичні. Окремі генетичні поліморфізми модифікують вплив чинників навколишнього середовища на організм (куріння, стреси, якість і стиль харчування, радіаційний фон, забруднення атмосфери, води тощо), котрі потенційно відіграють важливу роль у зміні генної експресії та, відповідно, успадкуванні ризиків. Саме тому, вивчення генетики запалення придатків у дівчат пубертатного віку набуває важливого медичного значення сьогодні. Генетично зумовлена дисрегуляція запальної відповіді у вогнищі ураження може бути наслідком точкових мутацій генів родини інтерлейкінів (IL).

Методи дослідження. У проспективному дослідженні взяло участь 95 хворих на гострі сальпінгофорити дівчат підлітків 12–18 років, котрі проходили стаціонарне лікування в гінекологічному відділенні міського пологового будинку № 2 м. Чернівці у 2011–2013 роках. Етап скринінгу пройшли 88 підлітків хворих на гострі сальпінгофорити: 59,1 % (52) – із специфічним сальпінгофоритом, 40,9 % (36) – із неспецифічним запаленням придатків. Групу контролю склали 31 здорова дівчинка відповідного віку. Для дослідження -511 (С/Т) поліморфізму гена IL-1 β виділяли ДНК із лімфоцитів периферичної венозної крові пацієнтів за допомогою набору реагентів "ДНК-сорб-В" (Росія). Дослідження 511С/Т поліморфізму гена IL-1 β виконували методом ПЛР. Статистичну обробку проводили за допомогою прикладних програм Statistica® 7.0 (StatSoft Inc., США).

Результати. Сприятливий СС-генотип зустрічали у кожного п'ятого підлітка із сальпінгофоритами (20,5 %) і у кожного другого (41,9 %) групи контролю. СТ-варіант реєстрували в кожній третій дівчинки (34,7 % у дослідній групі, 38,7 % у здорових). "Несприятливий" ТТ-генотип наявний майже у половини осіб дослідної групи (45,4 %) і тільки в кожного п'ятої здорової (19,4 %). Специфічні сальпінгофорити у 2,22 разу частіше зустрічали у носіїв СС-генотипу віком 15-18 років, ніж у таких 12–14 років ($\chi^2 = 5,88$, $p = 0,049$). Неспецифічні сальпінгофорити навпаки траплялися рідше у 3,15 разу у власниць СС-генотипу у віці 15–18 років, ніж у підлітків із аналогічним генотипом 12–14 років ($\chi^2 = 7,22$, $p = 0,031$).

Висновки. Т-алель і ТТ-генотип є чинниками ризику запалення придатків у дівчат 15–18 років [OR=2,95–4,87, OR 95%CI=1,29–18,4, $p \leq 0,013$ –0,006], вагоміше – неспецифічного сальпінгофориту [OR=4,80–7,20, OR 95%CI=1,63–31,7, $p \leq 0,012$ –0,006] і не впливають на появу даного запалення у віці 12–14 років, незалежно від його форми. С-алель зменшує шанси на появу сальпінгофоритів, але тільки у віці 15–18 років [OR = 0,34, $p = 0,003$], особливо неспецифічної форми запалення придатків [OR = 0,21, $p = 0,0006$] із найнижчим ризиком у власників СС-генотипу [OR = 0,13, $p = 0,011$].